

1. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. Т.3. Конкурентоспроможність української економіки / За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. - 556 с.
2. Про затвердження Стратегії України до Європейського Союзу: Указ Президента України №615/98 від 11.06.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Демографічна ситуація в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
4. U.S.&World Population Clocks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.census.gov/main/www/popclock.html
5. Наукова та науково-технічна діяльність // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
6. Соціальний захист населення України статистичний збірник. - Київ, 2012.
7. Латигін М.А., Лозинська Т.М. Стратегічне планування: Навчальний посібник / За заг. ред. О.Ю. Амосова. – Харків: Видавництво ХарПІДУ НАДУ «Магістр», 2007. – С.95.

Ключові слова: державні фінанси, підвищення ефективності державних фінансів, бюджетна система, податкова система, державне фінансування, інноваційна політика.

Ключевые слова: государственные финансы, повышение эффективности государственных финансов, бюджетная система, налоговая система, государственное финансирование, инновационная политика.

Keywords: public finance, improving the efficiency of public finance, budget system, tax system, government finding, innovation policy.

УДК 339.92

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ТНК ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІРМ

Нерода-Березка К.І., аспірант кафедри міжнародних фінансів, Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Нерода-Березка К. І. Сучасні теорії ТНК як методологічна основа аналізу інноваційної діяльності фірми.

В статті представлений аналіз сучасних теоретичних підходів дослідження інноваційної діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК). Згідно із еkleктичною теорією Даннінга та новою теорією ТНК, що базується на знаннях, головним джерелом конкурентних переваг транснаціональної фірми є створення та передача знань в системі ТНК. Виходячи із теорії ТНК, що базується на знаннях, транснаціональні фірми розглядаються як сховище знань та довершений механізм передачі знань в мережі зарубіжних підрозділів. Данінг розкриває переваги розміщення, що має методологічне значення географічного розташування транснаціональних корпорацій. Макроекономічні показники мають значний вплив на вибір місця операцій підприємств ТНК. Найбільше значення серед таких показників відіграють інноваційні фактори та рівень розвитку людського капіталу. Привабливим середовищем для інвестицій ТНК є науково-дослідна інфраструктура та інноваційний потенціал країни. Науково-дослідні центри та лабораторії ТНК, їх наукомісткі підприємства розташовуються в країнах із високим розвитком людського капіталу та існуючими науково-дослідними інституціями. З'являються нові підходи та теорії транснаціоналізації, зокрема, теорії транснаціональних корпорацій. Теорія фірми, що базується на знаннях, набуває все більшої популярності як методологічна основа сучасних досліджень вивозу прямих іноземних інвестицій та міжнародних виробничих операцій фірм. Ця теорія виділяє головну конкурентну перевагу транснаціональних корпорацій над національними фірмами – створення та внутрікорпоративне переміщення знань. Теорія ТНК, що базується на знаннях, проголошує транснаціональні корпорації інституцією, що має унікальні властивості створення та трансферу знань.

Нерода-Березка Е. И. Современные теории как методологическая основа анализа инновационной деятельности фирм.

В статье представлен анализ современных теоретических подходов исследования инновационной деятельности транснациональных корпораций (ТНК). Согласно еkleктической теории Даннинга и новой теории ТНК, что основывается на знаниях, главным источником конкурентных преимуществ транснациональной фирмы является создание и передача знаний. Исходя из теории ТНК, что основывается на знаниях, транснациональные фирмы рассматриваются как хранилище знаний и совершенный механизм их передачи в сети зарубежных подразделений. Даннинг раскрывает преимущества размещения, что имеет методологическое

значение географического расположения транснациональных корпораций. Макроэкономические показатели оказывают значительное влияние на выбор места операций предприятий ТНК. Наибольшее значение среди таких показателей имеют инновационные факторы и уровень развития человеческого капитала. Привлекательной средой для инвестиций ТНК является научно-исследовательская инфраструктура и инновационный потенциал страны. Научно-исследовательские центры и лаборатории ТНК, их наукоемкие предприятия располагаются в странах с высоким уровнем развития человеческого капитала и существующими научно-исследовательскими институтами. Появляются новые подходы и теории транснационализации, в частности, теории транснациональных корпораций. Теория фирмы, основанная на знаниях, приобретает все большую популярность как методологическая основа современных исследований вывоза прямых иностранных инвестиций и международных производственных операций фирм. Эта теория выделяет главное конкурентное преимущество транснациональных корпораций над национальными фирмами - создание и внутрикорпорационное перемещение знаний. Теория ТНК, основанная на знаниях, провозглашает транснациональные корпорации институтом, которые имеют уникальные свойства создания и трансферта знаний.

Neroda-Berezka K. Modern theories of TNC as a methodological basis for analysis of innovation firms.

This paper is aimed at presenting an overview of the modern theoretical approaches of transnational corporations (TNC) innovation activity. According to Dunning's eclectic theory and new knowledge-based theory of TNC, the main source of transnational firm's competitive advantage is the creation and transfer of knowledge within TNC system. Drawing upon knowledge-based theoretical view TNC is considered as repository of knowledge and a superior way of organizing knowledge transfer across network units. Dunning reveals the advantages of accommodation that has methodological geographic location of transnational corporations. Macroeconomics indicators have a significant impact on the choice of operations of TNC. Importance value of these indicators has innovative factors and level of human capital. Attractive environment for TNC is research infrastructure and innovative capacity of the country. Scientific research centers and laboratories of TNC, their high-tech companies located in countries with high level of human capital and with existing research institutes. There are new approaches and theories transnationalization, in particular - theory of transnational corporations. Theory, based on knowledge, is gaining popularity as a methodological basis of modern research outward foreign direct investment and international manufacturing operations firms. This theory identifies the main competitive advantage of transnational corporations over national firms - creation and movement of knowledge. TNC theory based on knowledge, defines transnational corporations as institutions that have unique properties to create and transfer knowledge.

Постановка проблеми. Найбільш відомі сучасні теорії, що пояснюють процес перетворення національних фірм на транснаціональні корпорації – еkleктична теорія Даннінга та новітня теорія фірми, що базується на знаннях, приділяють значну увагу процесу створення знань та інноваційної діяльності ТНК. Ці теорії є методологічною базою дослідження транснаціоналізації в більшості сучасних публікацій. Ключові категорії еkleктичної парадигми характеризують різні аспекти створення і передачі знань. Теорія ТНК, що базується на знаннях, відводить цьому процесу головне місце серед детермінантів перетворення фірми на ТНК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки значно збільшується увага економістів до дослідження проблематики створення та передачі знань транснаціональними корпораціями. Так, К. Каділ, З. Кучера та О.Покорни дослідили локалізаційні мотиви інвестицій ТНК в організацію дослідницької діяльності в країнах ЄС. Вони виявили основні такі мотиви, а також показали їх значні відміни для старих і нових членів ЄС [1].

Б.Песалу показала еволюцію сучасних теорій ТНК, зокрема їх підходів до виявлення ключових конкурентних переваг. Вона пов'язала таку еволюцію із формуванням поглядів про головне значення створення знань та інновацій серед детермінантів перетворення фірм на транснаціональні компанії [2, с.237-239].

С.Вахаб, Р.Роус, С. Осман проаналізували особливості внутріфірмового трансферту технології ТНК. Вони показали ефект дифузії такого трансферту на стан місцевих компаній та вплив рівня акціонерного контролю ТНК в їх зарубіжних дочірніх фірмах на обсяг передачі знань таким підприємствам материнським компаніями [3, с.76-86].

Д.Мінбаєва, Т.Педерсен, І. Бьєркман на базі емпіричного дослідження 169 дочірніх компаній ТНК проаналізували взаємозв'язок між практикою управління людськими ресурсами у філіях цих компаній та передачею знань та здатністю до їх засвоєння. Вони зробили висновок про важливе значення здібностей персоналу та його мотивації для ефективного трансферту знань між структурними підрозділами міжнародної фірми [4, с.586-588].

Мета статті. Мета цієї статті полягає в тому, щоб проаналізувати основні сучасні концепції ТНК – еkleктичну теорію та теорію ТНК, що базується на знаннях, та показати роль в цих теоріях проблематики створення та трансферту знань. Важливою задачею статті є також обґрунтування висновку, що створення знань та інновації фірми є головним фактором її транснаціоналізації.

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх двадцяти років одним із поширених теоретичних підходів до вивчення процесу транснаціоналізації була еkleктична теорія Дж. Даннінга. Хоча парадигма Даннінга базувалася на ідеях низки ранніх теорій вивозу капіталу (теорія ринкової сили, теорія циклу життя продукту, теорія інтерналізації, теорія транзакційних витрат та інш.), вона знаменувала собою значний крок

вперед в розумінні сутності ТНК, зокрема, вперше змодельовала комплексну систему пояснення причин перетворення національних фірм на транснаціональні корпорації [5, с.113-117]. Поява еkleктичної теорії Дж. Даннінга також засвідчила поглиблення уваги дослідників до вивчення ролі знань та інновацій в створенні ключових конкурентних переваг фірми. Основні положення еkleктичної парадигми її автор пов'язував із процесом нагромадження знань та технологічної конкуренції фірм, особливостями передачі технології між взаємопов'язаними виробничими підрозділами корпорацій.

Однією із ключових категорій теорії Даннінга є так звані переваги власності компанії, які визначаються особливими активами фірми. Ці активи можна розділи на дві групи – вже створені унікальні чи особливі активи та, так звані, сукупні додаткові невидимі активи. Якщо перші втілені в уже зроблені інновації та технологію, то другі полягають у здатностях фірми створювати у майбутньому знання, тобто є свого роду творчим потенціалом фірми. Саме такі організаційні здатності компанії, її інтелектуальний потенціал і ринковий досвід є ключовими конкурентними перевагами фірми, що дозволяють їй почати міжнародну експансію, тобто перетворюватися на ТНК. Хоча прихильники еkleктичної теорії розглядають достатньо широку низку факторів, що обумовлюють переваги власності, вони ставлять на перше місце серед них саме особливі (унікальні) знання компанії. На їх думку, це одна із найважливіших відмін ТНК від звичайних національних фірм. Такі особливі знання не тільки допомагають транснаціональним фірмам долати опір місцевих підприємств при входженні на їх ринки, але й захищають позиції дочірніх компаній ТНК від конкуренції інших фірм. Інколи унікальні знання визначають олігопольні чи навіть монопольні позиції ТНК на досить тривалий період часу. І тільки старіння таких знань і втрата їх унікального характеру руйнує таку ринкову владу транснаціональних фірм.

Друга причина перетворення фірми на ТНК полягає у використанні переваг інтерналізації. Хоча первісні ідеї теорії інтерналізації були висунуті ще в 70-80-ті роки ХХ ст. вони і дотепер не втратили свої методологічної цінності. Еkleктична парадигма узагальнила основні причини необхідності для фірми створювати так звані «внутрішні ринки» тобто інтерналізувати операції. Серед них, перш за все, вона обґрунтувала необхідність зниження транзакційних витрат на створення і розповсюдження знань та технології [6, с. 21-24]. Недосконалість ринків пов'язана із існуванням їх структурних недоліків, (наприклад, антиконкурентної політики учасників ринку) чи породжується непередбаченістю, невизначеністю ринків, нерациональною поведінкою їх суб'єктів. Найбільш вразливі до цієї недосконалості саме особливі фірмові активи, тобто знання і технологічні секрети компанії. Створення внутріфірмових ринків внаслідок інтерналізації значно знижує ризик втрати таких активів та операційні витрати на їх передачу іншим користувачам. Якщо батьківська компанія ТНК координує науково-дослідницьку діяльність її зарубіжних філіалів і обмежує рух знань і ринкових секретів тільки своїми корпораційними каналами, вона здобуває від цього нові транснаціональні вигоди, що посилюють її первісні переваги власності і генерують додаткові доходи. Це також пов'язано із тим, що знання можуть із мінімальними витратами копіюватися і дублюватися на підконтрольних підприємствах ТНК. Впроваджені на одному підприємстві ТНК, вони досить швидко і легко можуть бути повторно втілені на іншому підприємстві. З іншого боку, інтерналізація обмежує можливості конкурентів отримати секрети і передові знання фірми-інноватора. Тому конкуренти змушені витратити значні кошти на самостійну дослідницьку діяльність, якщо хочуть долучитися на аналогічних прогресивних технологій. Переваги інтерналізації, таким чином, дають відповідь на питання, чому фірма не продає свої активи, що базуються на знаннях, а обмежує їх використання власною мережею дочірніх підприємств.

Ще одна ключова категорія парадигми Даннінга розкриває сутність переваг розміщення. Аналіз переваг розміщення має методологічне значення для пояснення географічного розташування підприємств ТНК. Саме переваги розміщення визначають особливості географічного руху прямих інвестицій і тривалість існування проектів транснаціональних компаній в країнах, що приймають [7, с.163-165]. Вибір місць операцій ТНК залежить від багатьох макроекономічних показників розвитку країни. В контексті нашого аналізу слід відзначити, що все більше значення серед таких показників відіграють інноваційні фактори та рівень розвитку людського капіталу. Науково-дослідна інфраструктура та інноваційний потенціал країни є факторами, що приваблюють інвестиції ТНК. Сучасні прихильники еkleктичної теорії вважають, що доступ до знань та передових наукових досліджень, є одним із основних детермінантів локалізації їх структурних підрозділів, особливо в галузях із наукомістким виробництвом. Останні тенденції інтернаціоналізації створення знань ТНК підтверджують ці теоретичні висновки. Науково-дослідні центри та лабораторії ТНК, їх наукомісткі підприємства розташовуються в країнах із високим розвитком людського капіталу та існуючими науково-дослідними інституціями.

В останнє десятиріччя еволюція теорій ТНК привела до появи нових підходів в дослідженні процесу транснаціоналізації, зокрема, теорії ТНК, що базується на знаннях. Теорія фірми, що базується на знаннях, набуває все більшої популярності як методологічна основа сучасних досліджень вивозу ПІІ та міжнародних виробничих операцій фірм [8, с. 1-3]. Вона має концептуальне значення для розуміння сутності конкурентних переваг транснаціональних фірм та механізмів їх трансферту технології в країни, що приймають. Теорія фірми, що базується на знаннях, проголошує, що ТНК є соціальним інститутом, що створює знання і організує їх міжнародний трансферт. Ця теорія стверджує, що на відміну від національних фірм, здатність створювати та внутрікорпораційно переміщувати знання є ключовою конкурентною перевагою ТНК. Ці корпорації розглядаються, як депозитарій знань та довершений механізм передачі їх між елементами транснаціональної мережі.

Прихильники цієї теорії, зокрема Н. Фос, Т. Педерсен, Б. Когут, У. Зандер, доводять, що транснаціональна компанія є надзвичайно ефективним механізмом такого трансферу порівняно із традиційними екстернальними ринковими механізмами [9, с.340-349]. Вона має особливі переваги в цьому процесі, коли мова йде про специфічні, «іманентно включені» знання, які, на відміну від звичайних даних, формул або креслень, неможливо формалізувати. Наприклад, вірування, ментальні моделі, ідеї та ідеали, що іманентно притаманні конкретним особам, або організаційні знання, що втілені в процедури, процеси, усталену практику, неможливо перевести через ринкові механізми, так само як і неможливо купити або скопіювати. Перевага ТНК саме і полягає в тому, що вони мають унікальні організаційні здатності створення і розповсюдження таких знань. Наприклад, І. Бьєркман, В. Барнер-Расмусен, Л. Лі вважають, що саме ці іманентно присутні знання, а навіть не технологія в її традиційному розумінні, є ключовою конкурентною перевагою ТНК, що пояснює причини їх зарубіжної експансії [10, с. 443].

Створення цих знань більше не є привілеєм материнських компаній чи країн базування ТНК, а може бути розосереджене в усій глобальній мережі їх підприємств. Деякі автори навіть стверджують, що зарубіжні підрозділи можуть відігравати вирішальну роль в створенні інновацій всієї транснаціональної корпорації [11, с. 239-250].

Зазначена вище теорія поглиблює розуміння механізму впливу ТНК на еволюцію порівняльних переваг країн-імпортерів ПІІ. Вона проголошує унікальність ТНК як інституції, яка потенційно може впливати на зростання науково-технічного потенціалу країн, що приймають.

В публікаціях прихильників теорії ТНК, що базуються на знаннях, також проголошується ідея, що здатність до засвоєння знань структурним підрозділом фірми є вирішальним параметром процесу передачі знань всередині корпорації. Філії відрізняються за своєю здатністю впроваджувати інновації і це буде суттєво впливати на характер та обсяги трансферу їм знань від інших структурних підрозділів транснаціональної фірми. Дослідники С. Захра та Д. Джордж вважають, що здатність філіалів до засвоєння знань має чотири виміри – набуття, засвоєння, трансформація та використання. При цьому перші два виміри формують потенційну здатність до засвоєння, а два інших – реалізовану здатність. Ці автори вважають, що саме реалізована здатність визначає спроможність підрозділів транснаціональної фірми використовувати раніше отримані знання. Як зазначають С. Захра та Д. Джордж, «фірми можуть набувати та засвоювати знання, але можуть бути неспроможними трансформувати та використовувати знання для отримання прибутку» [12, с.191]. Вони вважають, що традиційні виміри створення знань (інтенсивність науково-дослідних та конструкторських робіт, кількість наукових дослідників, що працюють у відділах НДДКР фірм, і таке інше) недостатні для аналізу цього процесу. Вони називають ці показники «рудиментарними» і такими, що не відображають складності та багатовекторності цієї сфери. Орієнтація досліджень процесу створення знань тільки на ці показники не дозволяє побачити особливості ТНК в цьому процесі, а саме специфіку їх організаційних структур та відносин між підрозділами, спроможність та мотивацію їх працівників до засвоєння та створення нових знань [12, с.199].

Висновки. Сучасні теорії ТНК є методологічною основою аналізу інноваційної діяльності фірм. Еклектична парадигма Даннінга і нові підходи до аналізу транснаціональних фірм, які відображує теорія ТНК, що заснована на знаннях, свідчать про важливість фактору знань та інновацій в процесі транснаціоналізації. Еклектична теорія пов'язує всі три ключові категорії перетворення фірми на ТНК з процесом володіння фірмою особливими знаннями. Теорія ТНК, що базується на знаннях, проголошує ТНК інституцією, що має унікальні властивості створення та трансферу знань.

Список використаних джерел

1. Cadil V., Kucera Z., Pokorny O. Comparison of Localisation Motives for R&D Investment of Multinational Enterprises in the New and Old EU Member Regions // *Transition Studies Review*. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.springerlink.com/contenth324lghxZh645346/fulltext.html> 22.11.2011. – P.1-17.
2. Pesalj B., *Competitive Advantages Of Multinational Companies – A Review Of Theoretical Approaches* // *Journal Medjunarodni Problemi*. – 2011. – Vol. 63, Issue 2. – P. 237-259.
3. Wahab S., Rose R., Osman S. Moderating Effect of MNCs' Equity Ownership in the Relationship between Degree of Inter-Firm Technology Transfer and Local Firms' Performance // *International Journal of Business and Management*. – 2011. – Vol. 6, № 11. – P. 76 - 86.
4. Minbaeva D., Pedersen T., Bjorkman I., Fey C.F., Park H.J. MNC knowledge transfer, subsidiary absorptive capacity, and HRM // *Journal of International Business Studies*. – 2003. – Vol. 34. – P. 586–599.
5. Рогач О. Міжнародні інвестиції: Теорія і практика бізнесу транснаціональних корпорацій: Підручник. – К. : Либідь, 2005. – 720 с.
6. Dunning J. The Theory of International Production // *International Trade Journal*. - 1988. - № 3. - P.19-27.
7. Dunning, J.H., The eclectic paradigm as an envelope for economic and business theories of MNE activity // *International Business Review*. – 1990. – Vol. 9. – P. 163-190.
8. Ikujiro N., Ryoko T. and Akiya N. A Firm as a Knowledge-creating Entity: A New Perspective on the Theory of the Firm // *Industrial and Corporate Change*. - 2009. - № 1. - P. 1-20.
9. Foss N., Pedersen T. Organizing knowledge processes in the multinational corporation: an introduction // *Journal of International Business Studies*. – 2004. – Vol. 35. – P. 340–349.

10. Bjorkman I., Barner-Rasmussen W., Li L. Managing knowledge transfer in MNCs: the impact of headquarters control mechanisms // *Journal of International Business Studies*. – 2004. – Vol. 35. – P. 443.
11. Yamin M., Otto J. Patterns of knowledge flows and MNC innovative performance // *Journal of International Management*. – 2004. – Vol. 10. – P. 239–258.
12. Zahra S.A., George G. Absorptive capacity: a review, reconceptualization, and extension // *Academy of Management Review*. – 2002. – Vol. 27. - № 2. – P. 185–203.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, еkleктична теорія, теорія, що базується на знаннях, створення та передача знань, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи.

Ключевые слова: транснациональные корпорации, эkleктическая теория, теория, что основывается на знаниях, создание и передача знаний, научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы.

Key words: transnational corporations, eclectic theory, knowledge-based theory, creation and transfer of knowledge, Research & Development.

УДК 346.5

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПОРЯДКУ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Петренко С.А., к.юр.н., керівник центру експертних досліджень НДІ інтелектуальної власності
Дорожко Г.К., к.т.н., доцент, завідувач кафедри інтелектуальної власності та права, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»
Лузан А.В., викладач, Маріупольський коледж ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Петренко С.А., Дорожко Г.К., Лузан А.В. Переваги та недоліки порядку трансферу технологій за українським законодавством.

Розглянуто та обґрунтовано особливості українського законодавства, що регламентує трансфер технологій, сутність якого полягає в передачі ноу-хау, нових технологій, технологічного обладнання та науково-технічних знань від власника до замовника. Зазначена актуальність поставленої проблеми, яка полягає у відповідному формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, а саме розробки та впровадження таких юридичних та практичних важелів трансферу технологій, що забезпечить раціональний порядок набуття, охорони і захисту об'єктів права інтелектуальної власності, передачі майнових прав на технології та/або їх складові. Метою статті виступає аналіз нормативно-правових та практичних рис участі державних органів влади та органів місцевого самоврядування в процесі укладення договорів про трансфер технології для забезпечення розвитку національного промислового і науково-технічного потенціалу, його ефективного використання для виконання завдань соціально-економічного розвитку держави та забезпечення технологічності виробництва вітчизняної продукції з урахуванням світового досвіду, можливих соціально-економічних, технологічних і екологічних наслідків від застосування технологій та їх складових, сприяння розвитку виробництва, в якому використовуються новітні вітчизняні технології та їх складові. Проаналізовано чинні нормативно-правові акти у сфері технологічного розвитку та визначено характер проблем в даній сфері. Розроблено рекомендації з вдосконалення сучасної законодавчої бази в області трансферу технологій та розробки державної політики в сфері комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності, з метою активізації розвитку інфраструктури українського ринку технологій шляхом формування основних ринкових механізмів і залучення підприємств до роботи з існуючою інтелектуальною власністю.

Петренко С.А., Дорожко Г.К., Лузан А.В. Преимущества и недостатки порядка трансфера технологий согласно украинского законодательства.

Рассмотрено и обосновано особенности украинского законодательства, что регламентирует трансфер технологий, значение которого заключается в передаче ноу-хау, новых технологий, технического оборудования и научно-технических знаний от собственника заказчику. Определена актуальность поставленной проблемы, которая заключается в соответственном формировании и обеспечении реализации государственной политики в области трансфера технологий, а именно разработки и внедрения таких юридических и практических рычагов трансфера технологий, которые обеспечат рациональный порядок приобретения, охраны и защиты объектов права интеллектуальной собственности, передачи имущественных прав на технологии и/или их составляющие.

Целью статьи выступает анализ нормативно-правовых и практических особенностей участия государственных органов власти и органов местного самоуправления в процессе заключения договоров про